

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravljanje: Kolodvorske ulice števil. 15. — Z urednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inserati: Štatisopna polit-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Volja za Ljubljano v upravljanju: za celo leto 6 gl., za pol leta 3 gl., za četrt leta 1 gl. 60 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več. Po pošti volja za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gl., za četrt leta 2 gl. 60 kr. in za jeden mesec 85 kr.

Štev. 268

V Ljubljani v ponedeljek, 23. novembra 1885.

Tečaj II.

Konec zedinjene Bolgarije.

Knez Aleksander naznanil je Sultanu, da se podvrže njegovi volji in da je pripravljen umakniti se s svojim vojaštvom iz Rumelije. Končan je sladki sen, ki je nekoliko časa tako prijetno mamilo srce vsacega bolgarskega patrijota. Sicer se danes še Rumelijoti bojujejo v jedni vrsti z bolgarskimi svojimi brati zoper skupnega sovražnika, a to nima sedaj nobenega pomena več. Knez Aleksander, primoran po neugodnih in prej nepričakovanih okoliščinah, storil je odločilen korak, in meje, pred nedolгим časom odstranjene, vzdigujejo se zopet visoko kviško med Bolgarsko in Rumelijo, neusmiljeno braneč združenje, po katerem tako koprnijo v obeh provincijah živeči narod. Kar bi morda Turška s svojim orožjem ne bila mogla doseči, to doseglja je z orožjem Bolgarski sorodne Srbije. Ta postala je čez noč služkinja Turčije. Človeku je težko misliti, kako je vse to prišlo. Odkar je počil ustanek v Rumeliji, od kar se je proklamiralo zedinjenje Bolgarske z njo, iznenadil je jeden dogodek za drugim začuden svet. Ves dosedanji položaj spremenil se je čez noč, vse politične sile, ki so dosedaj z nekako konsekvenco hrepenele po zanihih potih do svojega smotra, menjale so hipoma dosedanje svoje uloge. Rusija, ustvariteljica in prej pokroviteljica Bolgarske, pokazala se ji je najedenkrat nasprotnico, Angleška, stara podpiralka hrome Turčije, postala je zaščitnica naporov bolgarskega naroda, a kar je najbolj osupnilo svet, Srbija, ona država, ki je tisoč let živela v vednih bojih z dušmaninom, ki je toliko britkosti polnih dni preživela pod turškim jarmom, ki je pred malimi leti še le

znebila se krvoločega tlačitelja svojega, ta Srbija napovedala je boj sorodnemu narodu, je uničila, kedo vé za koliko časa, njega upe, njega nade, ter s tem pomagala iz največje zadrege zakletemu svojemu sovražniku. Ta čina Srbije je in ostane psihologična uganjka!

Zedinjene Bolgarije ni več in evropska diplomacija, ki je imela zaradi dogodkov v Rumeliji toliko nemirnih noči, veseli se tega najnovejšega koraka kneza Aleksandra. Sedaj dovršen je *Status quo*, in naloga poslanikov, ki zborujejo v Carigradu, poprej tako težavna, tako zamotana, postala je najedenkrat zelo lahka. Od nekaterih strani trdi se, da je to vseh srbskega orožja in s tem baje opravičena je napovedba vojske. Mi se gotovo veselimo nad tem, da so stvari obrnile se na bolje in da je pregan strah pred še večjo nesrečo, pred evropsko vojsko, vender mislimo, da bi se dalo tudi po drugi poti doseči, brez pogubne vojske, brez prelivanja krvi. Mi, ki imamo morda manj razuma, nego drugi, a več srea, ki stvar razmotrujemo iz goli človečanskega stališča, mi zamažimo tehtnih nagibov in uzrokov, iz kojih se je napovedala ta vojska. Ko bi zastopniki evropskih vlastij v Carigradu bili postopali hitreje, ko bi se bili o pravem času sporazumeli o najvažnejih točkah, dosegel bi se bil toli zahtevani *Status quo* tudi brez tako sramotne bratomorske vojske. In kedo je bil najbolj kriv, da se ta sporazum ni dosegel? Tricarska zveza se tudi v Carigradu ni razrušila, Avstrija, Rusija in Nemčija bile so jedine, tudi Italija bila je neki iste misli, samo Angleška zastopala je svoje posebno stališče. Ona zahtevala je, da se zedinjenje Bolgarske in Rumelije pripozna in čim bolj so druge vlasti tirjale,

da se vstvari prejšnje razmerje na balkanskem poluotoku, tim bolj se je ona temu protivila. Svet je strmeč popraševal: „Od kje ta ljubezen angleškega premierja do slovanskega naroda?“ A ni bilo treba mnogo bistroumnosti, da se je prišlo na dno navidezni naklonjenosti Salisburyjevi do Bolgarov in njegovi političski taktiki. Pred vsem se je šlo za to, da se pokaže stara mržnja Rusiji nasproti. Razun tega pa je upal angleški premier še na prav lahek način izpodriniti na jugu ruski vpliv ter pridobiti si hvaležnost bolgarskega naroda. Da končno obvelja volja treh severnih držav, o tem Salisbury nikdar dvojil ni; tudi to je dobro vedel, da z zaprekami, ki so se stavile ugodnemu in uspešnemu delovanju carigradske konference, pripravi kralja Milana, ki je začel tako prenačljeno oboroževati svoje vojske, v največjo zadrego in da se ravno zaradi počasnosti konference lahko izcimi vojska med sorodnima državama, kakor se je, žal da, res zgodilo. A vse to ni angleškega državnika ni odvrnilo vstrajati pri dosedanji taktiki, češ, hvaležnost Bolgarske mi pri tem na vsak način ostane in ruski vpliv je čndi za večno spodkopan. Tako mislilo se je na Angleškem in Angleška, ki je počasnost konference zakrivila, mora se v prvi vrsti trkati na prsi, da se vojuje na jugu sedaj krvava vojska. Ko bi Angleži bili pravični, ne bi Avstriji spodtikali krivde, katera le nje zadeva.

Boj med bratskima narodoma na jugu še razsaja, a smoter, zaradi kojega se je začetkom na jedni kot drugi strani prijelo za orožje, izginol je in razpršil se, kot megla. Vse dalnje prelivanje krvi nima ne za jedno, ne za drugo stran več zmisla. Kralj Milan se moti, ako pričakuje, da po-

Listek.

Prokleta!

(Roman Spisal Emilo Richebourg; po E. Vacanovi predelavi pristo poslovenil Janko Leban.)

(Dalje.)

12.

Jean Renaud in Lucila ostala sta cel dan skupaj ter se razgovarjala o svojih otrocih.

Pri tem pa Lucila ni pozabila hudobnega narčta obeh Parizlov, niti ne strašne nevarnosti, v koji se je nahajala uboga Blanche. Ali naj bi vse razodela Jeanu Renaudu? Stari mož bi gotovo potem mladega malopridnika počakal pri svoji hčerki, in nasledek temu bi lahko bil uboj. Zatorej je izumila drug načrt za rešitev Blanche-ino.

Ko sta se nagovorila bila o ljubezni svojih otrok, o sreči in prihodnjosti le-teh, reče Lucila: „Imam neko idejo, Jean Renaud, neko željo. Ko se naredi noč, rada bi neopažena zlezla na pristavo; zakaj rada bi uže to noč prebila v bližini svojega očeta, toda ne, da bi me kdo videl; morda v izbi Rouvenatovi!

Jean Renaud je bil sicer tega iznenaden, vender pa reče:

„Vaša želja, Lucila, povelje je meni! Pa zakaj nočete naravnost vrniti se k očetu?“

„To storim šele takrat, ko bode moj sin tukaj. Povedala sem vam uže to, Jean Renaud. Rada bi bila danes po noči na skrivnem doma. Ne poprašujte me, zakaj imam to trmo, ki je prav za prav navdihnjenje. Ljubi Bog tako hoče, zdi se mi. Ali niste nikdar bili slično navdihnjeni?“

„Gotovo!“ odgovori Jean Renaud resno. „Ali bi bil sicer tako živel kakor v istini sem?“

Potem vstane.

„Dobro je. Najdem sredstvo, da pridete to noč neopaženi na pristavo.“

Jean Renaud se napoti na pristavo. V veži se vsede ter gleda, kako je kuharica pripravljala večerjo za delavce. Pomagal ji je ogenj podkurjevati ter se razgovarjal z njo o mnogem delu. Dobra žena si obriše pot s čela rekši:

„Ah, res! O žetvi človek ne vé, kam bi deljal glavo! Jera ima dovolj dela v hlevu, in gospodičina, nu, ta mi pomaga; a zdaj je uže nad eno uro pri gospodarji gor. Mož je strašno ne-

miren in čuden, če ni Rouvenata tukaj, in onda bi zmerom rad imel gospodičino pri sebi. Tako! . . . Zdaj pa moram še v klet, da natočim vina . . .“

„Ali ne more tega oskrbeti gospodičina Blanche?“ povpraša Jean Renaud naglo.

„Se vé, da bi lahko, pa ni praktična v tem obziru. Po navadi je to delo opravljal gospod Rouvenat.“

„Če vam je prav, hočem jaz to delo danes prevzeti,“ opomni Jean Renaud, ki je imel svojo idejo.

„Če ste tako dobri . . . Jaz v istini ne morem zdaj iti od svojih kotlov . . .“

Jean Renaud vstane.

„Dobro!“ reče. „Jaz grem v klet. Le povejte mi, kje je sod in koliko naj natočim.“

„No, kacij šestnajst litrov, oba koša polna, kakor včeraj. Sod je koj prvi pri vratih. Sicer grem z vami dol. Pri tej priliki vzamem hitro vino saboj za gospode.“

Ona prižge laterno. Jean Renaud jej sledi nesoč v rokah oba koša s praznimi litri. Oba stopita po stopnicah nizdolu v klet. Kuharica mu pokaže nastavljeni sod, vzame dve steklenici vina s

veča svoje kraljestvo z novo pridobljeno zemljo. Tudi ko bi mu bila vojskino sreča ostala zvesta, ko bi res bil prodril s svojimi četami do Sofije, kakor je nameraval, ne bi se mu bila izpolnila njegova nada, tem manj zdaj, ko se je sreča obrnila na bolgarsko stran. Vsaj iz merodajnih mest prihajajo glasovi, iz katerih se da na to sklepati. Bolgari pa, ki so poprej mislili, da jim bo bratniti zjedinjeno domovino, priti so morali do zelo britke izkušnje. Zaman krvavelo je tisoče src! Za vse kaj družega upali so preleteti na bojnem polju padli svojo kri, nego so jo prelili. Umrli so na čast domovine, a koristili jej niso. Knez Aleksander udal se je volji mogočnih treh cesarstev in podvrgel se Sultanu. Njegov narod se bode sicer z britkim občutkom udal grenki usodi, a zgodilo se bo. Vender naj narod bolgarski ne žaluje preveč nad grenkim udarcem, nad izgubljenimi nadami! Ta zavest mu ostane, da si je s hrabrostjo svojo in z izvanrednim pogumom pridobil priznanje in simpatije skoro vse Evrope. Poslanikov v Carigradu pa je sedaj sveta dolžnost, da v oči gled temu, ker je zborovanje vsled koraka kneza Aleksandra prišlo ob prejšnji svoj predmet, nemudoma stori konec nadaljnemu prelivanju krvi.

Srbsko-bolgarska vojska.

Sobotna in nedeljska poročila z balkanskega bojišča glasijo se zelo ugodno za Bolgare. Srbija zbrala je na bojišči že vojake drugega nabora, torej so njene čete na glavnem bojišči pred Slivnico pomnožene, vender se poroča, da so bili Srbi zopet tepeni ter daleč nazaj potisnjeni iz svoje dozdane pozicije pred Slivnico. Poročila iz bolgarskega vira pravijo, da so si Bolgari zopet osvojili Breznik in Dragoman ter da si jeden oddelek bolgarskih čet upal celo čez Caribrod prodrati do srbske meje. Če so te bolgarske vesti po vsem resnične, imeli bodo Srbi mnogo posla, predno si zopet osvojijo zdaj izgubljeni Breznik in Dragoman, ali pa morda, uvidevši nepresrečno svojo pozicijo, sklenejo s knezom bolgarskim mir. Gotovo je, da so Srbi za mnogo precenili svojo moč ter preuizko cenjali vrednost pruskega častnika, kneza Aleksandra, ter ne priznavali hrabrosti sicer v vojni neizvežbanim Bolgarom.

„Pester Lloyd“ prinaša s peresa generalmajorja pl. Haymerla spis o zdanji balkanski krizi in o srbsko-bolgarski vojski. Haymerle izraža se zelo simpatično o Srbiji, njenem kralji, njeni vladi in o vojni, a meni, da Avstrija navzlic vsej dobrohotnosti za sosedno državo ne bode zapustila svoje reserve. On piše:

„Izkazali smo Srbiji svoje simpatije tudi s tem, da nismo njenih priprav za vojno ovirali na noben način; mi bomo svoje simpatije za Srbijo, katere so tu jedno s spoštovanjem pogodb, pokazali s tem, da se po dovršenem prepiru ne

police ter odide po prejšnji poti. Jean Renaud ostane sam v kleti. Ni izgubil niti minute.

Da se sodi spuščajo v klet, nahajajo se v njej široka vrata, ki vodijo na dvorišče. Vrata le-ta nemajo ključavnice, nego zapirajo se le od znotraj s zapahom. Jean Renaud odrine zapah. Vstop v hišo je bil torej Lucili lahko mogoč.

Potem napolni starček vrče ter se povrne v vežo. Kuharica se mu zahvali; on pa se vrne k Lucili, da jej naznani, da lahko pride ponoči v hišo, kakor jej ljubo.

O polu desetih zapustijo delavci pristavo; hlapeci se spravijo spat. Kuharica je že spala. Jera je bila v svoji sobi. Ugasnila je bila luč ter tresoč se je pričakovala lepega Frana. Kaj je pač namerjal tukaj-le? Bilo jo je strah. Pri vsakem ropotu je zatrepetala. Tudi Blanche se je bila, Jacquesu Mellieru lahko noč voščivši, podala v svojo sobo.

Skozi okno je silila ponočno rosa; zatorej je Blanche zapre. Potem je molila, ugasne luč ter ide počivat. A zaspati ni mogla. V poluspanji sliši tihe korake po koridoru. Kaj je moglo to biti? Jacques Mellier se ji je zdel ta dan razdražen, nemiren, boječ, čuden; morda mu je slabo? Skoči

bodemo protivili njenim opravičenim zahtevam, če bode zahtevala Vidinsko okrožje. Kajti to ozemlje je za Srbijo vojaško izredno važno. Čez to mero pa ne sme naša politika. Vsako vmešavanje, katero bi bilo obrneno proti Bolgarom, bi ne pospeševalo interesov države. Če bi bila Turčija tako bedasta, da bi Bolgare podpirala proti Srbom, delala bi proti svoji koristi. Ne Srbija, marveč združena, ojačena, pred vrati Adrianoplja stoječa, nedvojbeno po Rusiji podpirana ali z njo celo zvezana Bolgarija je Turčiji nevarna, smrtno nevarna. V istini bilo bi več nego inkonsekventno, če bi po najnovejših dogodkih naše orijentne politike Srbiji na ljubo hoteli biti bolj turški nego je sultan... Interesom monarhije primerno je, da pustimo dogodke na balkanskem poluotoku se razvijati, kakor se razvijajo ter se ogiblremo vsakega strankarstva, katero bi nas moglo izvesti iz naših trdnih, danes že nepremakljivih pozicij.“

Belgrad, 21. novembra. Krivda na porazu pri Slivnici pripisuje se generalu Jovaaoviču, kateri se je pustil napasti in odbiti. Odvzelo se mu je poveljništvo. Drugi srbski nabor je že na bojišči. Sploh se meni, da se bode Slivnica po prestanih nezgodah zdaj redno obkolila. — General Lešjanin je dobil povelje, naj se takoj od Vidina podá naravnost proti Slivnici.

Belgrad, 21. novembra, zvečer. Danes ni poročil z bojišča. Obe si sovražno nasproti stoječi armadi imata počitek. Ta počitek se porabi v to, da se dobijo nove pomožne čete. V Pirotu se danes posvetuje vojni svet o premirji, katero je ponudil bolgarski knez.

Belgrad, 22. novembra. Boji med Dragomanom in Slivnico nadaljevali so se dne 17., 18. in 19. t. m. Bolgarom posrečilo se je za nekaj časa vreči srbsko krilo nazaj. Odločen napad desnega srbskega krila je vender primoral Bolgare k umikanju; Srbi so jih iz pridobljenih pozicij pregnali. Srbi so izgubili mnogo mož. Obe armadi stojite v prejšnjih pozicijah. Včeraj in danes ni bilo nobenega boja.

Sofija, 21. novembra. Po slednjem boji pri Slivnici imajo cesto od Dragomana Bolgari v oblasti.

Sofija, 22. novembra. Srbske čete se ne prestando umikajo. Samo srbski oddelek pri Solinčih je ostal. Bolgari zaseli so Breznik in Dragoman brez upora. Bolgarski oddelek prodril je čez Caribrod do srbske meje. Bolgarska vojna bode najbrže dalje prodirala.

Hiša pokore.

(Dalje.)

Trije glavni pomočki dozdevali so se postavodajalcem neizogibno potrebni, da se doseže pravi namen modrih kazenskih postav.

iz postelje ter odpre vrata. Mesec je svetlo obseval koridor. Blanche pogleda ven, a ne vidi ničesar. Vse je bilo tiho.

„Oče, ali si ti tukaj?“ povpraša.

13.

Nihče ne odgovori.

„Motila sem se,“ misli si deklica. In sobo zapre. Četrť ure kasneje spala je trdno.

„Naprej!“ reče oče.

In zlezeta dalje. Vse okolu njiju je bilo tiho. Prekoračita vežo ter stopita previdno gor po stopnicah. Gore se ustavita pred vrati Mellierove sobe. Stari Parizel nastavi uho na vrata.

„Tiho je tu notri!“ zašepeče stari. — „Bodi vesel!“ dihuje sin. „Meni se zdi, da te je strah.“

S temi besedami zavrti kljuko. Vrata se odpró. Jacques Mellier se niti ni ganil v svoji postelji. Spal je trdno.

„Ta ima svojo porcijo opija!“ zašepeče Fran. „Lehko vstopiš!“

Stari vstopi. Njegov sin mu sledi, postavi laterno-slepico blizu pisalne mize takó, da je njena senca padala na pregrinjalo posteljina. Stari Pa-

Prvič, kazen ne sme nikedar prestopati do- ločenih mej človeških občinskih pravic in vzvišene- nega bitja človeštva sploh.

Tudi največji zločinec je človek. Akoravno ga storjen zločin poniža, vender ima zmožnost v sebi, izboljšati, popraviti svojo krivdo, v katero je bil posiljen večkrat po presilni strasti in po žalostnih svojih okoliščinah.

Zaradi tega naj ne bode kazen nikedar presilna, nečloveška, temveč le pokorilna. Življenje kaznenčevo ne protivi naj se človeškim postavam sploh.

Kaznencu omeji naj se le osebna svoboda. Pomanjkanje prostosti spominja naj ga storjenega zločina in zblažuje naj njegovo nprav. Ako ni sposobna poslednja kazen zboljšati zapeljani izgubljen duh, predrugačila ga ne bodo tudi najbolj nečloveška sredstva. Takov človek je izbrisan iz družbe človeške, ker je njej nevaren, a zaradi tega še ni izgubil pravice do človeške kazni.

Da se doseže ta namen, izginiti so morale nekedanje mračne, nezdrave kaznilnice, ki so le ubijale človeški čut, a ne blažile, olajšati morale so se druge preostre naredbe, in sicer telesne kazni, palice in bič, ker so nasprotovale človeški časti, in železje, ki je oviralo celo telesno svobodo.

Drugi glavni pomoček. Nasnovi te kazni je izpodbuja k marljivosti, k delavnosti izgubljenega zločinca. Koliko zločinov učini se baš zaradi brezdelavnosti ali pomanjkanja dela sploh.

Spremenile so se torej nekedanje tihe kaznilnice v delavnice, kjer je prisiljen k delu vsak zločinec brez izjeme.

Prisiljeno delo opominja ga izgubljene svobode, kaže naj mu sredstvo za postave bodoče življenje, ko se mu podeli zopet osebna svoboda.

Prisiljeno delo opominja ga izgubljene svobode, kaže naj mu sredstvo za pošteno bodoče življenje, ko se mu podeli zopet osebna svoboda.

Tretji glavni namen kaznilnic je posled po- žlahtnovanje strastne surove človeške naravi.

Dokazano je, da je med zločinci največ onih, kateri se niso nikdar ničesar, ali le slabo učili.

Pouk na podlagi najvišjih resnic naše svete vere je oni steber, katerega se oprijemlje nesrečni zemljan v uri stiske in nagibanja k hudemu, vera je ista svetla zvezda, ki razsvetljuje temne ure našega življenja, ki nam miglja neprestano, naj upamo, le upamo v večno pravico in plačilo ondi v višavi.

Modri postavodajalci prezrli niso toraj tudi tega najvišjega pripomočka za izboljšanje izgub- ljenega človeštva. Spremenili so toraj kaznilnice tudi v učilnice, odgojilnice neomikanih duhov, v svetišča, kjer se vzbuja mlačni verski čut, kjer se pokori zločinčevo telo, duh pa blaži na podlagi svete vere in se zločinec spreminja v vernega ka-

rizel počepne pred stol, na katerem je ležala Mellierova obleka ter poišče ključ.

Fran zapusti sobo.

Stari v tem najde zvezek ključev.

Po vseh štirih zleze proti pisalniku. V duhu je že mešal z rokami po bankovcih.

A zdajci se Jacques Mellier gane v svoji po- stelji ter v snu zajeti: „Rouvenat, Rouvenat, Rou- venat, pomagaj!“

Parizel se ustavi ter se spusti na tla kakor je bil dolg in širok. Trepetal je po vseh udih; bilo ga je strah, — morda tudi samega sebe.

Kmalu pa je bil prepričan, da se Jacques Mellier ni prebudil. Tako zleze zopet liki kača k pisalniku, v katerem je bil zaklad. Tukaj vstane, išče v zvezku pravi ključ. Poskusi tega, zdaj onega; še-le tretji je bil pravi. Njegova roka je trepetala, njegovo srce je bilo močno. Še enkrat se divje ozre na posteljo. Mellier je še zmerom spal. Zdajci ključ zavrti dvakrat v ključavnici. Pokrov pisal- nikov se odpre. Roparju stopijo oči skoro iz svojih otlín, ko se nagne čez odprtino ter zaklade ugleda: cele povezke državnih papirjev in obligacij, mnogo šopov bankovcev, celo vrsto zavrtkov samih

toličana, kateremu je zločin gnusoba. Ozrimo se toraj nekoliko v hišo pokore in ogledmo si jo vsaj površno, prepričali se bomo, da je ona pokorilnica, delavnica in učilnica ob enem, da je vzgledno urejena za blagor izgubljenih njenih mnogoštevilnih prebivalcev.

Kedo ga ne pozna starodavnega ljubljanskega zavoda na prijazni višini, okrog katere se razprostira kakor čreda okrog svojega pastirja bela Ljubljana?

To resno, mračno zidovje, nekdanja ljubljanska tvrdnjava ki je branila mesto zunanjega sovražnika in sicer zadnji pot v francoskih vojskah, je dandanes hiša pokore.

Kaznilnično poslopje, akoravno je resna njegova zunanost sivo starost oznanjujoča, je znotraj bolj navadnemu gradu kot hiši pokore podobno.

Svetloba, čistost in najbolj natančni red v najmanjši stvari pozdravi nas, ko prestopimo visoka glavna vrata ter nas spremlja po vseh grajskih prostorih. Svetli, čisti hodniki vodijo po širem poslopju, visoke svetle sobe in dvorane prostirajo se na desno in levo, ki služijo za delavnice, učilnice in spalnice ujetnikom.

In na dvorišči dviguje se lepa domača kapelica, posvečena sv. Juriju, kjer se zbira vsak dan neradovoljno grajsko prebivalstvo k službi božji, kjer se opravlja slovesno cerkveno opravilo ob nedeljah in praznikih.

Sredi poslopja prostira se velik dvor spremenjen v vrt za sprehajanje in odpočitek.

(Dalje prihodnjič.)

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

V slednji seji tržaškega mestnega zastopstva je mestni oče dr. Mozes Luzzato poprijel besedo in sklicevaje se na §§ 32. in 44. mestnega statuta zelo godernjal zoper odložitve volitev v mestno zastopstvo ter predlagal, naj občinski svet takoj o njegovi interpelaciji prične razpravo ter zahteval nujnost za ta predlog. Na galeriji je bilo med njegovim govorom veliko mrmranje, ker zasedli so galerijo večinoma pristaši avstrijske stranke. Svetovalec Dimmer je predlagal, naj se ta zadeva postavi na dnevni red prve prihodnje seje. (Na galeriji pohvala, pa tudi žvižganje.) Nujnost se je potem sprejela z večino glasov. Zdaj pa vstane Dimmer in izreče, da ne bode glasoval, in on meni, da bodo ta vzgled posnemali tudi njegovi somišljeniki. Zdaj se oglasi dr. Venezian, govori zoper Dimmarja, a ko se začne laskati volilecem, nastane na galeriji tak šunder, da ni besede ni bilo umeti. Načelnikov namestnik Dimmer podpre svoj predlog in pravi, da ga navdušujejo tisti domoljubni čuti, katere dr. Venezian sebi prisvaja. (Na galerijah zopet burna pohvala, pa tudi na-

zlatov! Prav zad so se nahajali žaklički za srebrn denar.

Parizlu se je vse bliščalo in mrzlica ga je tresla. Njegove ustnice se potegnejo in on se nemo zasmee. V tem trenutku ni nič drugega videl pred saboj kakor bogastvo! Pozabil je bil popolnoma spalca, ki ni več — spal!

Jacques Mellier se je bil namreč prebudil. Ko odpre oči, sliši, kako ključavnica zahruplje. Počasu se vzdigne na svoji postelji ter zagrinjala odrine.

V somraku ugleda pri pisalniku moža. Ropar je bil s hrbtom obrnen proti njemu; zato ga gospodar ni mogel spoznati. Navzlic veliki tej iznenadi Jacques Mellier ni se ustrašil. Brez šuma zdrsne s postelje ter se postavi na noge.

„Kako hočem vse to odnesti?“ vpraša se Parizel. „Najprej spravim zlate in bankovce.“

In obe roki poželjivo stegne v pisalnik ter plica roparica prime na široko in trdo zavitke zlatov.

V tem trenutku ga prime Jacques Mellier v srajci, bos, in brez pomoči za pleča, potegne ga nazaj ter s hripavim glasom zavpije: „Roparji! roparji! ...“

sprotovanje; župan preti, da galerijo sprazne); Svetovalec Venezian se zopet poteza za svoj predlog in pravi, da tu ne gre za domoljubje, ampak za to, da se branijo zakoni, katere so dali naši predniki. Tržaški meščani naj izvedo, kdo se je potegnil za njihove pravice. (Dimmer odgovori, na galerijah burna pohvala, župan sprazni galerije.) Zdaj zahteva Dimmer, da se zapiše v zapisnik, kdo se je izdržal glasovanja in potem zapusti dvorano vsa desnica; občinski svet ni bil več sklepčen, ker je bilo s županom vred le še 26 svetovalec pričujočih; pri vsem pa se na Venezianov predlog po imenih glasuje, da se potrdi, ako je za Luzzattov predlog.

Pred praškim porotnim sodiščem pričela se je dne 19. t. m. pravda proti anarhistom Črnemu in drugovom zaradi veleizdajstva. Ti anarhisti bili so v zvezi z najslovitejšimi anarhisti inozemstva, so imeli posebno tiskarno, od koder so razpošiljali mnogo veleizdajskih tiskovin. Pri njih našli so mnogo dinamita, užigalnih kopic, in pri Črnemu, ko so ga prijeli, šestceven nabasan samokres.

V slednji seji hrvatskega sabora v petek stavlja je poslanec Barčić predlog, naj se ban in justični predstojnik postavita na zatožno klop, ker se je proti Starčeviću in Grzaniću prišel preiskovalni zapor. — Nadaljevala se je generalna debata o reformni predlogi. Sekcijski načelnik Stančević priporočal je predlogo, nasproti pa je govoril Zorić.

Tuje dežele.

Vsi listi radostno pozdravljajo one besede nemškega prestolnega govora, v katerih se govori o vnani politiki ter se zatrjuje, da se ohrani evropski mir. Nemčija odločno poudarja, da hoče skrbeti za to, da se spoštujejo pogodbe, in da je v tem tudi soglasna z drugimi evropskimi vlastmi.

Francoska vlada odbila je željo republikanske večine, naj bi se namreč vsa važnejša vprašanja odložila v rešitev toliko časa, da se izvoli novi predsednik. Ministerstvo je mnenja, da se more kongres sniti še le tedaj, ko je zbornica odločila o kreditu za 1886. leto. Brisson in njegovi drugovi dobili bi radi od zbornice zaupnico.

Iz Aten se poroča, da so Grki opazili, da se na grških mejah zbira obilo turških čet; to je vzbudilo v Grkih bojazen in razburjenost. Listi zahtevajo od vlade naj bode pri svojem postopanju energična in naj z vso silo dela na izpolnitev grških zahtev.

Karolinsko vprašanje se bode v kratkem popolnoma rešilo. Nemčija in Španija sprejeli sta posredovalni papežev načrt, kateri bode zdaj podstava konečnim obravnavam in pogajanjem med obema državama.

Angleži so srečno pričeli vojno operacijo proti Birmi, da-si so začetkom nekateri listi obetali od tega podjetja malo uspeha. Osvojili so si že bir-

V tem je lepi Fran nastopil bil pot, po kateri ga je gnala njegova pohotnost in maščevalnost. Katera obeh strastij bila je večja pri njem? Maščevaje se nad Blancheo, znosil bi se ob njem tudi nad Mellierom in Rouvenatom, katera sta ga bila spodila liki psa. Prvo zlodejstvo mu je spodletelo; zdaj ga je mikal drug zločin.

Stopi v sobo mlade deklice. Njegove oči so žarele ter čudno se je režal. Bil je pripravljen k vsemu, tudi, da izvrši umor, če bi se drugače ne mogel maščevati!

Zleze k postelji. Slišal je pravilno dihanje dekličino. Zdajci se ga nekaj poloti, kakor mrzlica, kri mu prične vreti po žilah, nagne se čez posteljo in zdajci ...

Soba Blancheina se naenkrat razsvetli! Vrata so se bila odprla ter ženska ognjenih očí skoči med Frana in njega žrtev. Vse se je zgodilo tako hitro, da je Fran obstal, kakor da je okamenel! Ali je bila ta blesta stvar pred njim duh?

A ta duh izpregovori zamolklo, votlo in žugajoče: „Kaj iščeš tu, mekužni morilec? Ali hočeš iz nova zavratno napasti Pierrea Rouvenata? No, potem si izgrešil sobo! Tu si pri Blanche Mellierovi! In, hvala Bogu, deklica ni sama in brez

mansko obmejno trdnjavo Mihalo ter si tako odprli pot do Mandalaya. Ne more pa se trditi, da bodo tudi na dalnjem potu tako srečni.

Razne vesti.

— (Ljubezniva žena.) „Marienh. Ztg.“ se iz zahoduje Šlezije poroča: Nek hlapec z imenom K., ki je bil pri jednemu tamošnjih velikih posestnikov v službi, udal se je pijančevanju; vsled tega mu je gospodar pred nekoliko dnevi odpovedal službo. Žena tega hlapca sklenila je, svojega moža, reditelja dveh otročičev, iznebiti se. V ta namen dala mu je še več žganja piti, nego navadno, dokler ni brez zavesten obležal. V tem stanu vdarila ga je s sekiro po glavi. Čez nekoliko časa je pa vender prišel k zavesti in se je vlegel v posteljo. Sedaj je pa sledilo dejanje, katero bi bilo hudiča vredno: žena je namreč zanetila pod posteljo ogenj ter se je podala svojega otroka na rokah držeč pred kočo, da bi tamkaj gledala, kako da bo njen mož gorel in zgorel. Če ne bi sosede zapazivši ogenj prihiteli in ga zadušili, bi ne zgorela samo hiša, temveč tudi njen mož, ki si zaradi dobljenega udarca in pijanosti ni mogel pomagati, in drugo otroče, ki je v koči spavalo. Uže jedenkrat popreje je rekla, ko je prišel njen mož pijan domov: „O sv. Martinu si bodem drugega poiskala.“ Razume se, da so neusmiljeno žensko še isti dan zaprli.

Domače stvari.

— (Kranjski deželni odbor) je sklenil deželnemu zboru predložiti statut in nov volilni red za Ljubljano ter predlagati, naj kranjska dežela prevzame za vicinalno železnico Ljubljana-Kamenik za 50 000 gold. akcij; dalje, naj se deželna viinarska šola z Notranjskega preloži na Dolenjsko.

— (Samomor.) Včeraj zjutraj okolo 7. ure skočila je 51letna črevljarjeva vdova Reza Kozjek pri Santjakobskem mostu v Ljubljano; izlekli so jo iz vode še le med Franciskanskim in Mesarskim mostom; bila je uže mrtva. Samomorilka je bila na duhu bolna.

— (Utonil) je dne 16. t. m. v Savi posestnik Nace Sojer iz Podgorice št. 53. Ta se je namreč vračal navedeni dan zvečer z večjo družbo iz Ljubljane proti domu; vinski so bili vsi nekoliko. Pri sv. Jakobu dadó se od Janeza Grada čez Savo prepeljati. A dasiravno jim je ta velel, da naj v čolnu ne stoje, temveč da naj se vsedejo, Sojer tega ni hotel storiti. Pri tem pa je zgubil ravnotežje in padel v vodo. Zaradi temote ga ni bilo mogoče rešiti. Njegovo truplo našli so prihodnji dan pri Zadobravi.

— (Požar.) Iz Velikega Ubelskega se nam piše: Dne 17. t. m. ob 11. uri dopoldau nastal je na do sedaj neznan način v hlevu Jakoba Natlačena iz Velikega Ubelskega št. 24 ogenj, ki se je vsled razsajajoče burje hitro razširjati pričel. V kratkem času pogorel je ta hlev, potem pa tudi sosednja hiša in hlev Jožefa Natlačenove h. št. 25. Živino se je po-

pomoči! Glej, jaz sem tukaj, da jo čuvam pred tabe, divja ti žival! ... Če bi šlo po pravici, sklicala bi zdaj vse hišne prebivalce, in ti bi zvezan moral iti med dvema žandarjema. od tod! Pa zaradi tvoje matere, katera je bila brdka žena, hočem ti dati časa, da se poboljšaš! Glej pa, da se mi uže v jedni uri izgubiš ter mi nikdar ne laziš več okoli seuillonske pristave kakor tat, kakor morilec; zakaj stari vodnjak ima glas, ki vpije: „Fran Parizel je morilec! ... In zdaj preč, preč s taboj!“

Fran je še zmerom stal, kakor okamenel. Njegovo truplo se je krčevito treslo. Lucila stopi s plamenečimi očmi k njemu ter s strogim obrazom mu pokaže vrata.

„Ven s tabo!“ zavpije.

Malopridnik, zbavši se Lucilinega pogleda, stopi korak nazaj. Bil je bled kakor smrt, a oči so se mu preobračale kakor blazniku.

„Strah je! strah! ...“ hripne Fran, potem grozno zakriči, plane iz sobe ter kakor besen zdirja po stopnicah nizdoli.

(Dalje prihodnjič.)

srečilo rešiti. Nevarnost za celo vas je bila zelo velika, le vsled neutrudljivega gasenja vaščanov prišlo se istej v okoliščini. Škoda znaša okoli 400 gld., za katero sta pa bila ponesrečenca zavarovana.

— (Duhovenske spremembe v lavantinski škofiji.) Gosp. Jožef Fras postal je župnik pri sv. Lambertu v Skomrah. Umrl je g. Jožef Sanzin, duhovnik v pokoju, 93 let star.

— (Visoka starost.) Iz Šmarjete poroča se „Slovenec“ z dne 19. t. m.: Danes, na sv. Elizabete dan, smo onkrat tudi pri nas imeli nekaj posebnega, kar se danes dni ne zgodi ravno zelo pogostoma. Imamo tri starčke iz poprejšnjega stoletja. Eden teh treh zares poštenih starčkov, Andrej Bregant iz Sel, je rojen 19. novembra 1795; torej je danes 90 let star. Ta starček je tako čvrst, da iz strmega hriba v dolino še v mlin nosi, se postavi še kakor mladeneč, je bistrega uma in jo vkljub vsakemu pobira v strmi hrib, kjer ima svojo hišico. Ima pa Andrej tovariša, s katerim sta v mladosti skupaj živino kupovala, Jožefa Zamana iz Gorenje Vasi, ki je bil rojen 21. januarja 1793. Tudi ta starček je še čisto bistrega uma in še precej hitro hodi; pa vendar pravi, da kar ima 9 križev, da se je postaral in oslabil. Tretji tovariš je pa Anton Vovk iz Zvur, ki je rojen 14. januarja 1797. Ta starček je še toliko pri moči, da vsa navadna dela opravlja; lahko še kosó kleplje, šivanko vdene, in bi človek mislil, da ima kakih 60 let; le noge, pravi, so nekaj nevkretne postale.

— (Herpeljsko železnico) so začeli delati ne le pri Borštu, ampak tudi pri sv. Andreju poleg Trsta. Kakor se vidi, bo delo hitro naprej.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

London, 23. novembra. Poročila iz Carigrada pravijo, da je Turčija pozvala Srbijo, naj nemudoma zapusti Bolgarijo.

Praga, 23. novembra. V pravdi proti anarhistom obsojeni so bili trije zatoženci v večletno hudo ječo.

Carigrad, 22. novembra, zvečer. Na depešo, s katero je bolgarski knez naznanil, da se podvrže, čestitala mu je Turčija na modrem in spoštljivem mišljenju, naznanila, da odpošlje komisarja ter izrazila nadejo, da se zopet vrne mir ter skončala z obljubo, da bode skrbela, da se sovraštvo poravnava.

Atene, 22. novembra. Z meje se poroča, da se zbirajo tam turške čete. Časopisi zahtevajo od vlade, naj se energično drži.

Pariz, 22. novembra. V zbornici se je danes predložila vladna predloga gledé kredita 75 milijonov za Tonking in 4 milijone za Madagaskar; predloga izročila se je iz 33 članov sestoječi komisiji.

Rangun, 22. novembra. (Reuterjevo poročilo.) Angleška brigada izkrcala se je v Magne ter ujela dva Italijana. Angleški glavni tabor preložil se je v Monho.

Telegrafčno borzno poročilo

z dne 23. novembra.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	82.45
„ „ „ srebru	82.75
Zlata renta	108.80
5% avstr. renta	99.95
Delnice narodne banke	879.—
Kreditne delnice	284.80
London 10 lir sterling	125.65
20 frankovec	9.99 ^{1/10}
Cekini c. kr.	5.98
100 drž. mark	61.75

Tržne cene.

V Ljubljani, 21. novembra.

Hektoliter banaške pšenice velja 7 gld. 25 kr., domače 6 gld. 50 kr.; reš 5 gld. 53 kr.; ječmen 4 gld. 39 kr.; oves 3 gld. 9 kr.; ajda 4 gld. 6 kr.; proso 5 gld. 4 kr.; turšica 4 gld. 80 kr.; 100 kilogramov krompirja 2 gld. 77 kr.; leča hektol. po 8 gld. — kr., bob 8 gld., fižol 8 gld. 50 kr. — Goveja mast kilo po 90 kr., salo po 76 kr., špeh po 54 kr., prekajen pa 66 kr., maslo (sirovo) 84 kr., jajce 3^{1/2} kr.; liter mleka 8 kr., kilo govejega mesa 64 kr., telečjega 60 kr., svinjsko 54 kr., drobnisko po 34 kr., — Piške po 45 kr., golob 17 kr.; 100 kilo sena 2 gld. 05 kr., slame 2 gld. 05 kr. Seženj trdih drv 7 gld. 60 kr.; mehkih 5 gld. 50 kr. — Vino, rudeče, 100 litrov (v skladišču) 2d gld., belo 20 gld.

Odgovorni urednik J. Naglič.

Umrlj so:

Dne 21. novembra. Marija Goršič, mestna uboga, 73 l., Karlovska cesta št. 7, prsna vodenica.

Srečke

z dne 21. novembra.

Trst: 42 66 59 19 48.

Linec: 63 41 7 74 46.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Neha	Mo-krina v mm
21. novbr.	7. zjutraj	737.61	1.2	svzh. sl.	obl.	2.90
	2. pop.	735.38	3.2	vzh. sl.	>	dež
	9. zvečer	734.29	3.0	vzh. sl.	>	
22. novbr.	7. zjutraj	731.28	2.8	bzv.	dež	2.80
	2. pop.	728.28	5.0	>	>	dež
	9. zvečer	737.28	4.2	>	>	

Ker imajo pristni

Pain-Expeller

z kotvico

skoro v vseh rodbinah, je torej vsaka reklama odveč. Te vrstice imajo torej le namen, iste osebe, ki se tega staro osvedočenega domačega zdravila ne poznajo, opozoriti, da rabi z najboljšimi učinki kot namazanje zoper protin, revmatizem itd. Bolečine običajno izginejo že po prvem namazanju. Cena 40 in 70 kr.; na prodaj v vseh lekarnah; v Ljubljani pri gosp. E. Birschtz-u. Glavna zaloga: Lekarna pri (146) »Zlatem levu« v Pragi, Staro mesto. 8—3

Mnogo tisoč

oseb je vsled pregleda in navoda knjižurice »Der Krankenfreund« (Priatelj bolnikom) z preprostimi domačimi zdravili samo ozdravelo. Nobeden bolnik naj torej — naj uže boleha na katerikoli bolezni — ne zamudi, naročiti si malo knjižico iz Richterjevega zalagateljskega zavoda v Lipsiji. Treba pisati tja le na korespondenčnem listku n knjižica se mu vpošlje brez stroškov. (147) 21-5

Uže 87 let obstoječa

ces. kralj. dež. priv.

tovarna za odeje in koce

od prejšnje firme

Lichtenauer-Jeva vdova & sinovi

razpošilja po svoji dunajski zalogi

konjske odeje

190 cm. dolge, 130 cm. široke v nepokončljivi kakovosti temni podlagi in živimi obkrajki, komad po

1 gld. 65 kr.

uštevisi zavitek, torej brez stroškov.

Samo vsled ogromnega izdelovanja in velikankega razpečavanja nam je možno, te konjske odeje prodajati v tako izborni kakovosti po tako neobičajno nizki ceni.

Razpošilja se proti povzetju. — Blago, ki ne ugaia, vzprejema se brez pomisleka nazaj. (158) 6-4

Pazi naj se natanko na adresi:

Glavna zaloga:

Silberstern, Dunaj, I., Rothenthurmstrasse 14.

V Ameriko

pride najceneje, kdor se obrne na

Anolda Reifa, Dunaj, I., Pestalozzengasse I.,

najstarejša trdnika te vrste.

Natanoneje izpovedbe in prospekti

zastonj. (22) 50—38

Pri

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bambergu

v Ljubljani

se dobivajo vedno vse

knjige družbe sv. Mohora

in tudi sledeče knjige:

Abecednik za slovenske ljudske šole. Sestavila A. Razinger in A. Žumer. 20 kr.

Abecednik slovensko-nemški. Sestavila A. Razinger in A. Žumer. 25 kr.

Brezovnik, šaljivi Slovenec, 60 kr., vezano 70 kr.

Celestina J., Aritmetika za nižje gimnazije, I. del, vezana 1 gld. 30 kr.; II. del, vezana 1 gld. 10 kr.

Celestina J., Geometrija za nižje gimnazije, I. del, vezana 70 kr.; II. del, vezana 80 kr.

Cimperman, Pesni, 60 kr.

Devoljan Miljenko, Mladini, 30 kr.

Dimitz A., Habsburžani v deželi kranjske 1282 do 1882. Slavnosten spis, na svetlo dal kranjski deželni odbor. 4 gld.

Filipovič, Kraljevič Marko u narodnih pjesmah. 90 kr.

Gregorčič, poezije, drugi pomn. natis, 1 gld. 20 kr., elegantno vezano z zlatim obrezkom 2 gld.

Hrovat P. Florentin, kranjska mesta s petimi podobami. 60 kr.

Janežič A., Slovensko-nemški slovar. 2 gld. 20 kr., vezan 2 gld. 70 kr.

Jenko Ivan, Pesmi, 1 gld.

Jesenko Janez, Avstrijsko-ogerska monarhija. — Domovinoznanstvo za četrti razred srednjih šol. 45 kr.

Jurčič Josip, Zbrani spisi, I. zvezek 1 gld., II. zvezek 70 kr., III. zvezek 70 kr., IV. zvezek 70 kr. V. zvezek 70 kr.; v krasnih platnicah vezan vsak zvezek 50 kr. več.

Kačič-Miošič, Razgovor ugodni naroda slovinsk. 1 gld. 20 kr.

Kermavner V., Vadbe v skladnji latinski, vezane 1 gld.

Klail, Lehrgang der kroatischen Sprache, I., II. Theil sammt Schlüssel. 1 gld. 52 kr.

— Kroatischer Dolmetscher, 60 kr.

Knjižnica slovenske mladini:

I. zvezek: Tomšič Ivan, Dragoljubci, 30 kr.

II. „ „ „ Peter rokodelčič, 36 kr.

III. „ „ „ Cigler Janez, Sreča v nesreči, 35 kr.

Kobler A., Zgodovina Sorske in Preške fare, 30 kr.

Kosec, Krščansko-katoliško pravoslovje, 1 gld. 20 kr.

Lavtar L., Občna aritmetika za učiteljska. Cena vezane knjige 1 gld. 20 kr.

Lesar A., Liturgika ali sveti obredi pri vnanji službi božji. Vezana 1 gld. 20 kr.

Majar H., Odkritje Amerike, trdo vezano 1 gld. 60 kr.

Prvo berilo in slovnica za slovenske ljudske šole. Sestavila Razinger in Žumer. 24 kr.

Padar, Zakon in žena, 40 kr.

Postave in ukazi za kranjsko ljudsko šolstvo. 1 gld. 50 kr.

Praprotnik, Mali šolski besednjak. 4. natis. Vezan 85 kr.

Razlag J. R., dr., Pesmarica, 60 kr., vez. 80 kr.

Rožek J. A., Latinsko-slovenski slovník. Vezan 2 gld. 70 kr.

Senekovič A., Fizika za nižje razrede srednjih šol, vezana 2 gld.

Šmid Kristof, Spisi. 3 zvezki po 40 kr.

Vošnjak I., dr., Poročilo o kmetijski enketi dne 17. in 18. aprila 1884 v Ljubljani, 50 kr.

Vraz Stanko, Izabrane pjesme, 1 gld. 80 kr., eleg. v platno vezane s zlatim obrezkom 3 gld.

Zapisnik hiš deželnega glavnega mesta Ljubljanskega. Vezan 65 kr.

Zlatorog, Pravljičica za mladino. 20 kr.

Znidarski J., Nauk o desetnih (decimalnih) razlomkih pri računih z novo mero in vago. 60 kr.

V naši zalogi smo tudi na svetlo dali slovenske knjige s podobami za mladino, in sicer:

Pepelko, Snegulčica, Trnjevo rožice (4° velike) po 50 kr. Pravljičice o:

Pepelki, Rudeči kapici in Obutem mačku (8° velike) po 25 kr.

O deželi lenuhov, Snegulčici, Pritlikovcu (Palček) in Robinzonu po 15 kr.

Predpasniki

neprekosljivo

največja zaloga

vsake oblike, velikosti in kakovosti

prodajejo se po 25 kr. in više

pri (47) 22

J. C. Hamann-u.

Tiskata in zalagata Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani